

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1949. február 24. csütörtök.

VI. ÉVFOLYAM, 44. szám.

A világ legerősebb hadserege

A Szovjetunió népei, a népi demokráciák lakossága, a világ dolgozói és a haladószellemű emberiség ma ünnepli a proletár forradalom viharában született és a proletár forradalom tüzeben megacélozott Szovjet Hadsereg megalakulásának harmincegyedik évfordulóját.

Ha fellelőzzük a Szovjet Hadsereg dicsőséges történetének háromtizedes lapjait, beigazoltnak látjuk Sztálin szavait, amikor a szocialista haza védelmét biztosító, az elnyomott népeket felszabadító és a tartós béke szilárd támaszát jelentő hadseregről ezeket mondotta:

„Egész lényege, egész felépítése az országunk népei közötti barátság szilárdításán, az elnyomott népek felszabadításán, a Szovjetunióhoz tartozó szocialista köztársaságok szabadsága és függetlensége védelmének eszméjén alapszik.“

Ezeket a megállapításokat tükrözi vissza a Szovjet Hadsereg dicsőséges múltja, s ezek voltak azok az eszmék, amelyek a különböző nemzetiségű szovjet harcosokat a csaták tüzeiben a nagy közös cél érdekében soha eddig nem tapasztalt bajtársiaságban, forró és önfeláldozó hazaszeretethez köválták össze.

A Szovjet Hadsereg a proletárfiátus első és leghatalmasabb fegyveres ereje a Nagy Októberi Szocialista Forradalom után alakult meg. Abban az időben, amikor az elnyomott és kizsákmányoló oroszországi kapitalizmust a Lenin pártja vezette munkásosztály a dolgozó néppel szövetkezve, megsemmisítette és megkezdte a szocialista állam felépítését. Abban az időben alakult meg, amikor az uralmukat veszített oroszországi kizsákmányoló osztályok külföldi segítséggel az imperialista Antant-hatalmakkal és ezeknek fegyveres erejével a hírhedt intervenciós háborúk idején megakarták semmisíteni mindazokat a korszakalkotó munkákat és megvalósulásokat, melyeket a fiatal, de egyre hatalmasabb arányokban kibontakozó szocialista állam megteremtett.

A német imperializmus hordái 1918 elején a forradalmi Pétervárt

veszélyeztették, az angol-francia expedíciós hadsereg a magas Északon fekvő Murmánszk és Archangelszk városokat foglalta el, délen az imperialisták támogatta fehérgárdisták gyilkoltak és pusztítottak, míg a távolkeleten az amerikai és japán imperialisták hadereje szállott partra, hogy az ellenforradalmi bandákkal egyesülve döntse meg a dolgozó nép uralmát.

„Országunk háromnegyed része akkor — emlékezik vissza Sztálin ezekre az időkre — az idegen intervencionisták kezén volt. Ukrajna, a Kaukázus, Középázsia, az Ural-vidék, Szibéria, a Távolkelet átmenetileg elveszett számunkra. Nem voltak szövetségeseink, nem volt még meg Vörös Hadseregünk, csak akkor kezdtük megalakítását, hiányzott a kenyér, hiányzott a hadfelszerelés; de mi nem veszítettük el bátorságunkat, erkölcsi erőnk nem hanyatlott alá. És mégis mi volt az eredmény? Megsemmisítettük az intervencionistákat, visszafoglaltuk az összes elvesztett területeket és — győztünk!“

Mi tette lehetővé és mi segítette a győzelmek sorozatához a fiatal szovjet hadsereget? Az, hogy azok az eszmék, amelyekért harcolt, azonosak voltak az egész dolgozó nép érdekeivel és hogy haditerveit lángeszű vezetői, Lenin és Sztálin dolgozták ki. És amikor a szocialista haza léte vesztélyben forgott, a Bolsevik Párt és Lenin Sztálint küldte a legveszélyesebb helyekre, hogy a legszélesebb néptömegek támogatásával vezesse a hadműveleteket mind a fronton, mind pedig az arcvonal mögötti területeken. Sztálin lángeszű vezetésével a proletár hadsereg győzelmet-győzelemre halmozott s az ellenség kiverésével és megsemmisítésével lehetővé tette a szocialista haza békés fejlődését.

A Lenin és Sztálin pártja vezette szovjet népek a sztálini Öt éves Tervgazdálkodással a Szovjetuniót hatalmas ipari és kolhozállammá alakították át. Ebben a gigantikus építési munkában a szocializmus megalapozásának nagy művében fejlődött naggyá

és legyőzhetetlenné a Szovjet Hadsereg. A hitler-fasizmus és csatlósainak galád támadása a szovjet államot, szovjet népeket és a Szovjet Hadsereget rendkívül nehéz feladatok elé állította. Kétszázötvenhét jól felszerelt és kiképzett, kellő harci tapasztalattal rendelkező óriási haderővel kel-

lett egyedül felvennie a küzdelmet a Szovjet Hadseregnek, hogy megállítsa a német és a vele szövetséget fasiszta haderők előrenyomulását és alkalmas pillanatban a döntő csapások egész sorát mérje rájuk. A Szovjet Hadsereg nemcsak a szovjet népek becsületét és szabadságát védte meg, hanem a fasizmus igája alatt szenvedő délkelet-európai népeket is felszabadította és hatalmas támogatást nyújtott egész Európa népeinek a hitleri zsarnokság alól való felszabadulásra. Történelmi tény, hogy a szovjet haderő mentette meg a világ civilizációját a fasiszta barbarizmustól és ezzel örökre beírta nevét az emberiség történetének arany lapjaira. Mint tudjuk, a szovjet hősök győzelmessorozata nem ért véget Berlin elfoglalásával, hanem négy hónappal rá, hogy a Gárda-hadosztály katonái kitűzték a Reichstag ormára a diadalmi zászlót — újabb megsemmisítő győzelmet arattak a világ másik felén — amikor a Távolkeleten térdre kényszerítették a japán militariz-

must.

must.

Ez volt a Narvánál megkezdett és a távolkeleti Kuantungban befejeződött hősköltevény első fejezetének rövid vázlata. Ez volt az a modernkori hősköltevény, melynek minden egyes szava, minden egyes mozzanata a ragyogó sztálini hadvezetés, a szocialista hadsereg áttitű és megsemmisítő erejét, a szovjet harcosok hősiességét tükrözi vissza. Önkéntlenül felvetődik a kérdés, hogy mi tette mindezt lehetővé? A választ a Szovjet Hadsereg szelleme adja meg. Az a szellem, amely Narvától kezdve átitatja katonáit, az a szellem, amely elképzelhetetlen a sovinizmusra, a gyűlölködésre felépített polgári nacionalista szellemről megfertőzött kapitalista hadseregekben, — a népek és nemzetek közötti baráti és testvéri szellem, amely a mélyes szovjet hazafiasságban gyökerezik. Abban a határtalan hazaszeretethez, amely a dolgozó emberek millióinak ragaszkodásában jut kifejezésre a kizsákmányolást és az elnyomást gyökerestől kiirtó, a nemzeti hagyományokat és népi kultúrákat tiszteletben tartó szocialista haza iránt. Ezt pedig csak a politikai, katonai és gazdasági egységet megtestesíthető szovjet állam adja meg, amely az egyenjogúságon kívül a különböző nemzetiségek kölcsönös megbecsülését és kölcsönös tiszteletbentartását biztosítja.

„A Szocialista Tanácsköztársaságok Szövetsége népeinek barátságát — hangsúlyozza Sztálin — jelentős győzelem, mert amíg ez a barátság létezik, országunk népei szabadok és legyőzhetetlenek lesznek. Addig, amíg ez a barátság él, senkitől — sem belső, sem külső ellenségtől nem félünk!“

Ez a törhetetlen barátság vezetett diadalra a csaták tűzén keresztül a szovjet hősöket, ez a törhetetlen barátság adott erőt a különböző nemzetiségű szovjet népeknek a front mögötti erőfeszítésekre, a világ dolgozóinak a haladó emberiség meleg együttérzésére. A Szovjet Hadsereg a szocialista haza hősi védelmével és a fasizmus felett aratott döntő

győzelmével nem fejezte be hivatását, hanem a Lenini és sztálini eszmékhez, a Szovjetunió következős békepolitikájához híven, a profitéhes imperialisták gyűlölködést hirdetése és háborus kardcsörtetése közepette a tartós béke megszilárdításáért küzdött. A kapitalista kizsákmányolás alatt szenvedő és az elnyomott gyarmati népek sokszázmilliói tömegei a Szovjet Hadseregben látják szabadságuk biztosítékát, azt az erőt, amely a népek felszabadulásának és felemelkedésének az útján áll és amelynek létezése, szelleme, ereje és hatalma, proletár nemzetközi szolidaritása, a szabadság, az egyenlőség és a kizsákmányolás felszámolását biztosítja.

Népköztársaságunk dolgozói Népköztársaságunk nemzetiségi és így, itt élő magyar népe is tudatában van annak, hogy felszabadulását, egyenjogúságát, szabad fejlődését s mindazokat a hatalmas eredményeket, melyeket a dicsőséges felszabadító Szovjet Hadsereg harcai után a háborus romok eltakarításával, a reakció elleni kemény küzdelemmel és azokkal a nagyfontosságú reformokkal megvalósítottunk és amelyek a szocializmus építésének az útjára segítettek — elsősorban hatalmas szomszédunknak, a Szovjetunióknak és győzelmes hadseregének köszönhetjük. Ezért fordulunk hálattal szívvel a narvai ütközet évfordulója alkalmával a Szovjet Hadsereg felé, hogy fenkölt szelleméből, dicső fegyvertényeiből és hősi önfeláldozásából újabb erőt merítsünk a jövő harcokra, az előttünk álló nagy feladatok megoldására. A Szovjet Hadsereg évfordulója minket is feladatvállalásra kötelez, hogy legjobb tudásunkkal, teljes erőnkkel, fokozódó öntudatunkkal és éberségünkkel kapcsolódjunk be a szocializmus építésének munkájába, hogy így egyenként is részesei lehessünk a világ dolgozóinak a tartós békéért folyó erőt megfeszítő küzdelmének, melynek élén a Szovjetunió és legyőzhetetlen hadereje: a Szovjet Hadsereg áll.

SZASZ ISTVÁN.

Éljen a felszabadító, 31 éves dicsőséges SZOVJET HADSEREG, a világbéke őre!

AZ AKARATERO

Írta: V. SZERGEJEV

A tank begördült a faluba és megállt a házak mentén, az ut elágazásánál Hodorics őrnagy kinyitotta a toronynyílást és kinézett.

— Se gyalogság, se tankok — mondotta. — Köröskörül németek vannak, se előre, se hátra... Hát ha így van — gyerünk inkább előre.

Alig hagyták el a falut, néhány méterre lövedék robbant. Szilánkok csapódtak a páncélzathoz. Gladisev szerelő gázt adott. Hodorics egyszerre csak szovjet gyalogosokat látott egy mélyedésben.

A tank merészen leereszkedett a szakadékbá. A második ellenséges lövedék már átrepült felette és az uton robbant.

— Allj! — parancsolta Hodorics, kiugrott a gépből és maga után hívta a rádióst: — Kopilov, te velem jössz.

Hodorics jól látta, hogy nehéz helyzetben van. A tankcsapat az átörésnél működött. Ő maga — elszakadt századától. A rádiószekerttetést nem sikerült megteremteni.

Előttük, a faluban — németek. Ai kell tehát kelní a folyón, kiverni az ellenséget és elfoglalni a falut.

Hodorics és Kopilov alig hogy kimásztak a szakadékból, máris aknák sivatását hallották. Az őrnagy és a rádiós földre vetették magukat és kuszni kezdtek előre. A németek nyilván észrevették őket. Előttük és mögöttük aknák robbantak. Mégis sikeresen áthaladtak a szántóföldön és lekuszáltak a mélyedésbe. Csak néhány gyalogos volt ott. Lövészárokban ültek és várakozva néztek az őrnagyra.

Hodorics hallgatott. Azon gondolkodott, miként lehetne legjobban végrehajtani azt, amit tervebevett.

— Ide figyeljete, gyerekek — mondta. — Még egy éjszakát ki kell tartanotok és valami átjárót kell készítenetek a folyón. Tankjaink reggel rohamra mennek.

Éjjel Hodorics Kopilov mellett ült és türelmesen hallgatta a rádiós egyhangú hívó szavait:

— Szilva, szilva! Itt körte... Jól hall? Itt körte... Vételre kész...

Hodorics már megállapította, milyen irányban a legjobb visszavonulni a tankkal, amikor Kopilov hirtelen letépte fejéről a hallgatót és lelkesülten mondotta:

— Megvannak! Válaszolnak! Végre megvolt az összeköttetés. Hodorics elmondotta, hol van és megparancsolta: jöjjenek a falu határába.

Reggelig még volt vagy 3 óra. Kopilovot elküldte ellenőrizni, hogyan épül az átkelő, ő maga pedig rövid nyugtalan álomba zuhant.

Gladisev szerelősofőr ébresztette fel. Már hallani lehetett a közelgő harcokocsi jellegzetes, egyenletes és súlyos zörejét. A folyami átkelő már készen volt. Legfőbb ideje elkezdni a rohamot.

Husz perc múlva öt tank gördült ki a fálutól a folyóhoz vezető utra, elhagyta az átkelőt és a gyalogosok, akik egész éjjel dolgoztak, utánuk mentek.

A tankok növekvő sebességgel vették az emelkedőt, ahol a német védelmi vonal húzódtott. Az ellenség tüzérégi tüzet nyitott. Az első lövedékek az átjáró mellett estek le. Két lövedék eltalálta a harcokosi tetejét. A tank megállt. A toronylövész erőfőlenül lehanyatlott. Hodorics észrevette az ellenséges ágyuk torkolatüzét és egymásután négy lövedéket küldött oda.

— No, te már kiharcoltád magad? — kérdezte a jobbkarjái sérült vezetőtől.

— Egy kézzel is elvezetem — mondotta dühösen Gladisev. — Majd a rádiós segít.

A tankok elérték már az ellenség lövészárkát. Géppuska és ágyutüz hallatszott. A gyalogosok segítettek a sebesült toronylövész kiemelésében.

— Ki akar a toronyba menni? — kiáltotta Hodorics és csakhamar meglátta, hogy Busmakin, az egyik tegnapi ismerős, egy bőbeszédű, szeplős gyalogos már mászik is a toronyba.

Gyorsan megmutatta neki, hogyan kezelje az ágyut, hogyan dobja ki az elhasznált hüvelyt és a tank állandóan tüzelve tovább nyomult. Gladisev az ellenséges lövészárokhöz vezette a tankot és a hernyótalpakkal kezdte betemetni. Ezzel kényszerítette a németeket, hogy kiugorjanak Kopilov a géppuskából tüzelt rájuk.

A tankisták egy óra múlva a faluban voltak. A gyalogosok sem mentek el a gép mellől. Már megbarátkoztak a tankosokkal. Tetszett nekik ez a harci munka.

Még egy kis csoport gyalogos érkezett a faluba. Egy ismerős kapitány közelített és izgatottan mondotta:

— Őrnagy, a németek rohamra jönnek.

Hodorics kifutott a kertbe. A távolban, a falu egész hosszában, gyalogosok széles csatárláncá közeledett. A távolság azonban nagy volt. Kik ezek? A mieink, vagy a németek? Hodorics feszülten figyelt a látcsövön át. Az egyik katonát most megfordult és az acél sisak ovális körvonalából, meg a vasdobozban levő hosszukás gázmáskából Hodorics felismerte benne a németet.

A tankosok várták Hodoricsot. — Kinél, hány lövedék van? — kérdezte.

A lövedék elfogyott: már negyedik napja harcoltak. Géppisztolygolyó sem volt több, mint fejünként két tárva való.

— A hernyótalpak rendben vannak? Mindenkinél? Hernyótalpakkal nyomjuk el őket.

Hodorics az ellenségre vitte tankját, utána a többiek nyomultak. A harcokocsi belevágtak az ellenséges gyalogság sűrű csatárláncába. Ami még néhány perccel ezelőtti szörnyű erő volt, most már csak riadt, juhnyájra emlékeztetett. A tankosok hernyótalpakkal harcoltak, üldözték és földbényomták a német katonákat. A páncélzaton ülő gyalogosok géppisztolyokból tüzeltek. Hodorics látta, amint az egyik haretől feltüzelt gyalogos megragadott egy elhasznált ágyulövedékhüvelyt és a németek közé vágta.

A rohamot visszaverték.

Hodorics újra a gyalogosok között volt.

— Így kell verni az ellenséget! Gépehez ment, bebújt a toronyba és elkiáltotta magát:

— Indulj! Hallgatók.

A szerelőre pillantva meglátta, hogy Gladisev mellére hajtott fejével ül.

— Sok vért vesztett — mondta Kopilov részvétellel.

— Nem tud vezetni? — kérdezte az őrnagy.

Gladisev nem válaszolt. Lassan, hatalmas erőfeszítéssel felemelte fejét és mintegy két percig hallgatott. Azután kiegyenesedett, kinyitotta a szemét és csöndesen így szólt:

— Elvezetem.

AZ ELSŐ LÉPÉSEK...

... Lenin és Sztalin megjelentek a parancsnokságnál és a harc teréről jelentést kértek. Podvojszkij kérdésére, vajjon bizalmatlanságot jelent-e ez a látogatás, Vladimir Iljics élesen és határozottan így válaszolt:

„Nem bizalmatlanság ez, csupán a munkás- és paraszt-kormány tudni óhajtja, hogyan dolgoznak katonai szervei.”

A parancsnokság jelentése nem elégitette ki Lenint. Vladimir Iljics figyelmesen tanulmányozta a térképet és egész sor hiányra, rengőteleg hanyagságra mutatott rá. Érthető volt, hogy az új szerv még nem sajátította el eléggé munkáját. Embert a frontra sokat hoztak össze, de megszervezni őket nem tudták.

Lenin kívánságára Podvojszkij dolgozó szobájába asztalt állítottak. Lenin az asztalhoz ült és saját maga kezdte ellenőrizni a terv összes részleteit. A munka gyorsan

haladt, Lenin magához hívta a gyárak képviselőit, a tüzéréség felől érdeklődött, utasítást adott hogy páncélozott vasúti kocsiakat készítsenek.

Lenintől származott az a gondolat, hogy a Balti Flotta hadihajóit igénybe vegyék Petrográd védelmére. Október 27-én Lenin a táviróhoz hívatta a hadsereg és a hajóhad finnországi területi bizottságának képviselőjét. Közölte vele, hogy Kerenszkij elfoglalta Gatcsinát és követelte, hogy sürgősen küldjenek erősítést. Helszinkforstból megkérdezték:

— És mi a közönlivaló?

Lenin ezt válaszolta: — A „még mi” kérdés helyett azt a kijelentést vártam, hogy önök indulásra és harcra készek.

A területi bizottság katonai osztályának elnöke jött a távirókészülékhez és azt kérdezte Lenintől:

— Hány harcosra van szükség?

— Annyira, amennyit csak adhatnak, de csakis

megbízható és harcrakész emberekre. Hány ilyen ember van?

— Ötezer körül. Soron kívül lehet elindítani olyanokat, akik harcolni fognak.

— Ha a lehető leggyorsabban elindítja a szállítmányt, hány órára tudja biztosítani a megérkezést Petrográdba?

— Mostantól számítva legkésőbb huszonnégy órában belül.

— Szárazföldi uton?

— Vasuton.

— El tudja látni a szállítmányt élelmiszerekkel?

— Igen, élelmiszereink bőven van. Van még körülbelül 35 géppuskánk, itteni helyzetünk gyengítése nélkül némi tábori tüzérést is küldhetünk, kiszolgáló személyzettel együtt.

— A köztársaság kormányának nevében sürgősen kérem, hogy azonnal kezdjék meg a csapatszállítását. Kérem, válasszalon arra is, tudnak-e önök az új kormány megalakulásáról és

hogyan fogadták ezt a hírt ott önkönként a szovjetek?

— A kormányról egyelőre csak a lapokból van értesülésünk. A hírt, hogy a hatalom a szovjetek kezébe ment át, nálunk lelkesedéssel fogadták.

— Tehát a szárazföldi csapatokat azonnal elindítják és élelmiszert biztosítják?

— Igen, azonnal hozzáfogunk a szállításhoz és ellátjuk őket élelmiszerekkel.

A Balti hajóhad központi bizottságának képviselőjétől Iljics azt kívánta, hogy néhány hadihajót küldjön teljes harci felkészültségben a petrográdi proletáriátus segítségére.

Lenin nemcsak erősítést kért, hanem azonnal nagyszerű tervet is dolgozott ki arról, hogy miként használják fel a hajóhadat a szárazföldi hadműveleteknél.

(A polgárháború évei a Szovjetunióban 1917–1922. II. kötet, 315–316. oldal.)

ITT NYUGSZIK EGY VÖRÖSKATONA

M. ISZAKOVSKIJ VERSE

AKARHOVA IS VISZ UTAD,
ITT ALLJ EGY PERCRE MEG,
E DRAGA SIRHALOM ELŐTT
HAJTSD MEG MÉLYEN FEJED.

AKARMI VAGY, PASZTOR, TUDÓS,
VAGY BANYASZ, VAGY HALASZ,
TUDD MEG: ANNAL, KI ITT PIHEN,
JOBBA TARSRA NEM TALALSZ.

TEERTED S ERTEM TETT MEG Ő
MINDENT, MIT TEHETETT:
HARCBAN ALDOZTA FEL MAGÁT
S A HAZÁT VEDTE MEG.

Fordította: TRENCSENYI WALDAPFEL IMRE.

Lengyelország ratifikálta a román-lengyel egyezményt

Mialatt a telhetetlen nyereségvágy nyugati imperialisták a támadójellegű, a békét veszélyeztető körzeti egyezmények összehozásán fáradoznak és a zsoldjukban álló kormányok által uralt országokban a demokratikus szervezetek ellen a legszörnyűbb hajszát indítják, azáltal a Szovjetunió vezette hatalmas béketábor napról-napra erősödik és a Szovjetunió és a népi demokráciák, valamint a népi demokráciák között megkötött barátsági egyezmények a béke, szilárd alapját képezik. Varsói jelentések szerint Bierut államelnök tegnap ratifikálta az ez év januárjában Bukarestben megkötött román-lengyel együttműködési, barátsági és kölcsönös segélynyújtási egyezményt, amely szintén a tartós békét biztosítja.

A Marshall-terv „támogatta” országokban a reakciós rendőri terror egyre jobban dühög. Görögországban a monarcho-fasiszták

Lengyel részről jóváhagyták a román-lengyel szerződést

VARSO. (Rador.) — A lengyel távirati iroda jelenti: Bierut lengyel köztársasági elnök tegnap ratifikálta az ez év januárjában Bukarestben megkötött román-lengyel barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezményt.

A monarcho-fasiszták megölték a görög szakszervezetek főtitkárát

ATHÉN. (Rador.) — Február 20-án délután Paparigaszt, a görög Szakszervezeti Tanács főtitkárát holtan találták az athéni monarcho-fasiszta rendőrség börtönében.

A monarcho-fasiszta sajtó ezzel kapcsolatban azt állítja, hogy Paparigaszt „felakasztotta magát”. Ez az állítás azonban gyanúra ad okot, mert Paparigasztól minden öngyilkosságra alkalmas tárgyat elvettek, másrészt a monarcho-fasiszták nagyon jól tudták, hogy Paparigaszt elítélése és kivégzése nagy felháborodást váltott volna ki a világ munkásságának körében, ezért választották a gyilkosságként ezt a módját. Louis Sailant, a Szakszervezeti Világszövetség főtitkára kijelentette, hogy Paparigaszt gyilkosság áldozata lett és hogy a SzVSz felszólítja az ENSZ gazdasági és szociális bizottságát, vizsgálja ki Paparigaszt halálának körülményeit.

AZ OLASZ DOLGOZÓK SZTRÁJKOKKAL TILTAKOZNAK A RENDŐRTERORR ELLEN

RÓMA. — Az olasz rendőrségnek az Izola Liri papírgyárában történt vérengzése az olaszországi dolgozók legvéresebb tiltakozását váltotta ki. A Róma környéki nyomdászok tiltakozó sztrájkot tartottak. A papír- és nyomdaipari munkások szakszervezete közösségvállalását fejezte ki a rendőrterror áldozataival és 4 óráig sztrájkot tartott. Izola Liri-ben és Frosinone körzetében tovább tart a sztrájk.

Az Olasz Országos Szakszervezeti Tanács Di Vittorióval, a Szakszervezeti Világszövetség elnökével felkereste Gasperi miniszterelnököt, Scel-

ták meggyilkolták a Görög Szakszervezeti Szövetség főtitkárát, míg Olaszországban a Gasperi-kormány szörnyű vérengzése az olasz dolgozók részéről a legerélyesebb tiltakozást váltotta ki.

Indonéziában a helyzet a gyarmatosító imperialisták számára továbbra is súlyos. Jáva-szigete az indonéz csapatok kezén van. A lázadó holland katonák kivégzése újabb lázadásra vezetett, ami a holland csapatok felbomlásának első jeleit mutatja. Indiában a kormány népszerű politikáját leplező Kommunista Párt ellen tovább folyik az üldözés és számos indiai hazafit bebörtönöztek azért, mert India függetlenségéért és az amerikai nagytőkék érdekeit kiszolgáló kormány ellen felemelték tiltakozó szavukat.

A legújabb nemzetközi eseményekről az alábbiakban számolunk be:

AZ AMERIKAI NAGYTŐKE PARANCSÁRA AZ INDIAI KORMÁNY HAJSZÁT INDÍTOTTA A KOMMUNISTÁK ELLEN

BOMBAY. (Rador.) — Az indiai kormány a közelmúltban többmillió rupia kölcsönt kapott az Egyesült Államoktól. A kölcsön ellenében az indiai kormány bizonyos amerikai trösztök rendelkezésére bocsátotta az indiai ipar legnagyobb üzemait.

Az indiai kormány az utóbbi időben a Kommunista Párttal szembeni magatartása, a kommunista üldözése — mértékadó körök véleménye szerint — a Wall Street követelésére, a kölcsön ellenértékeképpen történik. A kölcsön folyósítását követő napon

125 kommunistát tartóztatott le. Az eddigi letartóztatottak száma meghaladja az 500-at.

ÚJABB LAZADÁSOK AZ INDONÉZIAI HOLLAND HADSEREGBEN

NEWYORK (Rador) — Pálar, az Indonéz Köztársaság megbízottja a Biztonsági Tanácsban nyilatkozatot tett közzé, melyben a köztársasági kormány szomatrai megbízottjának jelentése alapján ismertette a jelenlegi indonéziai helyzetet. Elmondotta, hogy a holland hadsereg kénytelen volt védekezésre szorítkozni az indonéziai haderőkkel szemben. Jávában a hollandok csak elszigetelt ellenállási központokkal rendelkeznek. Szumatrában pedig a 213 holland katoná kivégzése miatt a holland hadsereg soraiban lázadás tört ki. A köztársasági hadsereg felszabadította a hollandok által eddig megszállva tartott nyugatjávai területeket, ahol a lakosság nagy lelkesedéssel fogadta az indonéziai csapatokat. Nyomban megalakították a helyi indonéziai kormányzatot. A helyzet az, hogy az Indonéz Köztársasági kormány gyakorolja a hatalmat Jáva szigetének legnagyobb részén.

Pálar megbízott jelentéséből az tűnik ki, hogy a lázadásban résztvett holland katonák kivégzése nagy elkeseredést váltott ki az imperialisták által Indonéziába vezényelt holland csapatok körében, ami újabb lázadásokat robbantott ki.

BELPOLITIKAI KÖRKÉP

Az ország dolgozói tiltakoznak a görögországi Szakszervezeti Tanács főtitkárának meggyilkolása ellen

Megnyílt az első jiddis elemi iskola

Hogyan történik a kisiparosok besorolása?

BUKAREST. — Február 20-án délután, a Giulesti CFR munkásszínházban nagyméretű tömeggyűlést tartottak, amelyen a főváros dolgozó népe tiltakozását fejezte ki Mitzos Paparigas, a görögországi Szakszervezeti Tanács főtitkárának híjás meggyilkolása ellen. Mitzos Paparigast ugyanis az athéni monarcho-fasiszta kormány hóhérai a börtönben meggyilkolták.

A gyűlést Lepădatu T., az OSZT végrehajtóbizottságának tagja nyitotta meg, aki beszédében hangsúlyozta, hogy a gyilkosság a mo-

narcho-fasiszta kormány gárdájának, az angol-amerikai imperialistáknak a parancsszáva történt, hogy elterelje a figyelmet a fronton elszenvédett vereségekről. Az egész világ munkásosztálya ezalkalommal ismételten felemeli tiltakozó szavát e gátlottak ellen, amely tiltakozáshoz csatlakozik országunk munkásosztálya is.

Ezután Apostolos Grozos, a görögországi munkásmozgalom egyik vezetője beszélt, aki elmondotta, hogy Paparigas, mint a munkásosztály hűséges harcosa, már 1919-ben a szakszervezeti

mozgalom első soraiban harcolt. Az elkövetett gyilkosság pedig büntény az egész görögországi proletárium ellen.

Több felszólalás után, Apostol Gheorghe, az OSZT elnöke beszélt, aki rámutatott arra, hogy a legújabb athéni büntény szerves része az angol-amerikai körök terjesztésének és háborús politikai módszereinek, amelyek segítségével le akarják igazni a világot és

meg akarják semmisíteni a népek politikai és gazdasági függetlenségét.

A gyűlésen a jelenlevők egyhangúlag kérik az Egyesült Nemzetek Szervezetét, hogy erőlyesen lépjen közbe az athéni monarcho-fasiszta kormány véres terrorpolitikájának megszüntetésére. A főváros számos üzemében a munkások tiltakozó gyűléseket tartottak.

Országszerte megkezdődött a kisiparosok besorolása

BUKAREST. — A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, — mint ismeretes — az alkalmazott nélkül dolgozó kisiparosok átalányadójának megállapítására. A kisiparosok, jóvedelmük után átalányadót fizetnek, amelynek kivételénél valamennyi kisiparost két csoportba sorolnak be, amely besorolást a szakmai szervezetek végzik.

A pénzügyminisztérium rendeletének megfelelően, a Kisiparosok Országos Szövetsége utasítást küldött az ország valamennyi megyei kisiparos szakmai szervezeteinek a csoportbesorolások megállapításával kapcsolatban. A kisiparosok besorolása tegnap, kedden az egész ország területén megkezdődött és a munkálatok öt nap alatt befejeződnek.

Az ország minden fontosabb központjában bizottságok alakultak a különböző kisiparos szakmai szervezetek mellett, amelyek a csoportbesorolásokat végzik. A kisiparosok Országos Szövetsége utasításai értelmében, a besorolásnál tekintetbe veszik azt, hogy az illető kisiparos műhelye a város, vagy a helység milyen részében fekszik (központban, vagy külterületen), továbbá a kisiparos egyéni teljesítő képességét és azt, hogy tanúccal dolgozik-e vagy sem, munkájában segítik-e a családtagjai, milyen a kereseti lehetősége, van-e vagyona, valamint azt, hogy hányan vannak a családban. Ezeknek az adatoknak tekintetbe vételeivel, a besoroló bizottságok megállapítják, hogy a kisiparos az első, vagy a második csoportba tartozik-e.

A besorolás az egész országra érvényes hivatalos úrlapokon, jegyzőkönyvbe foglalják.

A Kisiparosok Országos Szövetsége az adócsoportokba való besorolást egyben felhasználja a Szövetség taglétszámának pontos megállapítására is. Mivel még mindig akadnak konfliktus munkát végző kisiparosok, akik különböző munkákat vállalnak anélkül, hogy mesterszakkönyvvel rendelkeznének és adót fizetnének, a Kisiparosok Országos Szövetsége központja jelentkezésre szólítja fel ezeket a mesterszakkönyvvel rendelkező kisiparosokat, ha a besorolások idején jelentkeznek a szakmai szervezeteknél, minden büntetés nélkül tisztázhatják helyzetüket.

MEGNYITOTTÁK AZ ELSŐ JIDDIS NYELVŰ ELEMI ISKOLÁT

BUKAREST (Rador) — Február 20-án, vasárnap, Cziko Lőrincz közoktatásügyi minisztériumi vezértitkár jelenlétében, ünnepélyesen megnyitották a fővárosban az első jiddis tanítási nyelvű elemi iskolát. Az ünnepélyes megnyitón résztvettek a közoktatásügyi minisztérium képviselői, a Demokrata Zsidó Népközösség kiküldöttei a tanári kar és számos tanuló. Az iskola négy osztályból áll és azt 120 növendék látogatja.

Egy munkaközösség azon dolgozik jelenleg, hogy jiddis nyelvre fordítsa le az elemi iskolai egyetemes tankönyveket.

Az Állami Terv megvalósítására és tulhaladására mozgósították a magyar dolgozókat a MNSz szatmármegyei gyűlésein

SZATMÁR. (Kiküldött munkát.) — A Magyar Népi Szövetség szervezetei az egész megye területén igen aktív politikai tevékenység keretében ismertetik az Állami Terv jelentőségét és mozgósító jellegű taggyűléseken dolgozzák fel a tömegek előtt az Állami Terv megvalósításának az általános létszínvonalra kibontó erejét.

Csütörtökön Lázár József, Szatmár megye nemzetgyűlési képviselője, Varga Lajos megyei MNSz elnöke, a MNSz intézőbizottságának tagjával együtt, megkezdte a MNSz szervezetek meglátogatását.

Halmiban népes taggyűlés keretében az egybegyűlt tömeg előtt részletesen megvilágította a nemzetgyűlési képviselő az Állami Terv mélyebb értelmét és azt, hogy ez a Terv mi módon szolgálja és hogyan a dolgozók széles tömegeinek érdekeit.

— A Román Munkáspárt ott tartja kezét az élet valóságain — monotta az előadó, megvilágítva a munkásosztály éleslátásának rendkívül fontos szerepét a Terv előkészítésében és megvalósulásában, majd kifejtette, hogy miért kell először a minden ipari fejlődés alapjává szolgáló nehéziparunkat kifejlesztetni.

— A dolgozó tömegek jobb életét biztosító Tervnek azonban ellenségei vannak — fejezte be közel kétórás előadást — és ezek mindent elkövetnek, hogy a dolgozó tömegek erőfeszítéseit megküszöbítsék. Fokozni kell tehát az éberséget egy a szervezeti életben, mint a munkahelyen, hogy leleplezhessük a Terv és a dolgozó nép ellenségeit. A városi és falusi dolgozóknak egyaránt érdeke a Terv teljesítése és tulhaladása.

A továbbiakban a szervezeti élet fontosságáról beszélt az előadó.

Pénteken Szénváralján, szombaton Nagybányán tartott előadást Lázár József. Mind a két helyen a helyi MNSz-szervezetek székházai-
nak termeltem gyűlt össze a tömeg. Az előadások után a hallgatóság sorraiból elhangzott kérdésekre válaszolt az előadó.

Vásárnap délelőtt Szatmáron a Magyar Népi Szövetség városi szervezeteinek székházában tartották meg az egybegyűlték előtt az Állami Tervről foglalkozó részletes előadást Lázár József, aki ezúttal előadásának megkezdése előtt a szovjet hadsereg évfordulójának jelentőségéről emlékeztetett meg.

Az előadás elhangzása után dr. Árokható Vilmos, a város MNSz-szervezet elnöke szólott az egybegyűltökhöz, felhívva azokat az Állami Terv érdekében való munkálkodásra,

Görög hazafiak megkínzása

Makroniszi kis sziget az Egei-tengeren, néhány kilométerre Görögország keleti partjaitól. Bizonyára kevesen hallottak valaha is róla — és még kevesebben udják, hogy ezen a kis szigeten 20.000 görög szabadságharcos — tiszt és katona — slynélódik már évek óta. Emberek ezrei, akik nem bocsátották amerikai dollárért áruba meggyőződésüket, hazafiai becsületüket. Egyetlen bűnük az — a monarcho-fasizisták szemében —, hogy nem voltak hajlandók fegyvert fogni saját testvéreik ellen, akik vérüket adják hazájukért és szabadságukért.

20.000 ember slynélódik összezsúfolva a kis sziget barakkjaiban, ahol éppen csak annyi férőhely jut egy-egy embernek, hogy szorosan egymással a földre fekhessenek. Reggel félhat órákor ébresztés s egy félórán belül mindenkinek el kell készülnie az öltözködéssel, takarítással, hogy hat órára már ott álljon a sorban a névsorolvasásnál. A legkisebb hibáért is súlyosan büntetnek. Egy percnyi késés, a rendnek és fegyelemnek legkisebb megsértése is a legerősebb büntetést vonja maga után. 6 órától 11-ig folyik a munka: óriási sziklákat kell csakánnyal apróra törni s a szétzúzott köveket háton továbbhurcolni. Egy-egy emberre annyi teher jut, hogy négyen is nehezen emelik a hátra. Ha pedig valaki vonakodnék és nem végezné el a munkát, akkor az örök a sziklára kötik és véresre korbácsolják. 11 órákor következnek az ebéd: tíz doka kenyér és sósvízben főtt bab. Utána az elviselhetetlen forróság ellenére, annyi vizet kap mindenki, hogy éppen csak megnedvesítheti a szomjúságtól kiszáradott ajkát. Ebéd után estig folyik tovább a kötbérés. Krisztosz Vanvakasz és egy athéni egyetemi tanár szervezete annyira legyengült a szörnyű bánásmód következtében, hogy az éhségtől és szomjúságtól gyötört testük nem bírta tovább: a parancssóra nem emelték hátra a köveket. Erre megkötözték és kis szünetekkel négy és fél órán át korbácsolták őket a vad pri-békek.

Igy kínozták a németek is áldozataikat. Dachauban és Görögországban felállított koncentrációs táboraikban, Kerkiraszban, Pavloszmelasban és Chaidariban. És nemcsak Makroniszi szigeten van új koncentrációs tábor a görög hazafiak részére, hanem — az amerikai imperialisták jóvoltából — az egész monarcho-fasizista Görögországban. Azok, akik harcoltak a fasizmus ellen, azok, akik mindenüket feláldozták országuk szabadságáért, most száműzetésben vannak s a legkegyetlenebb kínzásokkal rabszolgamunkában slynélődnek, mert tovább harcoltak a szabadságért.

Hétszáz hektárt szántatnak fel traktorral a turterebesi dolgozó földművesek

A Román Munkáspárt a földmunkás szakszervezettel karöltve megvédi a szegényparasztiok érdekeit

TURTEREBES (Kiküldött munkatársunktól) — A falu négy kovácsával szemben Medve Mihály, a mezőgazdasági ügynök ül. Ő a mezőgazdasági kamara megbízottja. Nemrég végezte el a szaktanfolyamot és ahogy most lassan forgatja szájában a szavakat — az átértett felelősség sulya csendül bennük.

— Így, emberek, mindegyiktől kértünk árajánlatot, hogy ki mennyiért végzi el az ekevezést, csoroszlát, ráfhuzást és a többi munkálatokat. Ennek alapján egységes munkadijszabást állapítottunk meg.

A falu kovácsai nem vitáznak. Nincs helye ennek. Érzik ők is, hogy munkájuk a jobb, emberibb életet szolgálja.

— Ahogy az idő megengedi, megkezdjük a szántást. Nyolcszáz hektárt igával, hétszáz hektárt traktorral szántunk fel. Harmincan jelentkeztek a szegénység közl, hogy szerződést akarnak a gépalomással. Pontosan kidolgozott terv szerint haladunk. Minden napra be van osztva a határ és az

is, aki ezen a napon szántani köteles.

Kulturház épül és hét olvasó kör működik Turterebesen. Az irástudatlanok száma hatvanhárom. A tanítók a nagykiterjedési faluban csoportosan oktatják az analfabétákat.

— Az alvén és a felvén is a házaknál gyűlnek össze az emberek — mondja Részeg Félix iskolaigazgató — és a tábla: az ajtó háta. Arra rajzolják a betűt és azon gyakorolnak az emberek is betűvetést.

A szövetkezet jól működik. Május óta a vezetés a dolgozó nép kezébe került, azóta áru is van és az elosztás körül sincs semmi igazságtalanság. Míg 1948 szeptember 15-én az évi forgalom csak 254.621 lej volt, addig ez a szám december 31-ig már 2,042.331 lejre emelkedett. Tehát az utolsó három hónap forgalma sokszor több, mint az előző kilenc hónapé.

A raktárakban vadonatúj mezőgazdasági gépek sorakoznak.

— Hét tengeri-vetőgépet, tizen-

öt kettes ekét, hét boronát, három szecskeavágót, hét kapálékot, nyolc szőlőpermetezőt, két répvágót kaptunk — mondja Schmelzer Fülöp, a turterebesi szövetkezet vezetője. — Ezeket a gépeket olcsó pénzért, napi harmincöt lejért bérbéreljük. Elsősorban a szegénységnek, akinek nincsen saját szerszáma.

A szervezkedő dolgozó szegényparasztság erősíti érdekvédelmi szervezetét, a Földmunkás Szakszervezetet és napról-napra egyre élesebben szembekerül a falu nagygazdáival, akik nehezen akarják megérteni, hogy vége van már annak az időnek, amikor korlátlanul basáskodhattak a kenyékedvükre kiszolgáltatott szegénységgel.

— Bud László, tizenhétoldas, kőbánya-bérlő is megkísérte, hogy megrövidítse napszámait. Különböző ürügyekkel visszatartotta Smutz József és Kurpinszki György munkabéréit — mondják az emberek és meglehetősen fűzik hozzá —, de a Román Munkáspárt és a Földmunkás Szakszervezet máris intézkedett, hogy a dolgozókat, nem szívesen fizető kulákokat fizetésre kényszerítsék.

Fény és árnyék váltja egymást, mint amikor a tavaszi égen felhők között bujdosik a nap. De tisztító szél seprí végig a határt és ez érződik Turterebesen is, ahol a demokrácia tisztító szele üzi tovább az árnyakat, hogy egyre több fény ragyogja be a küzdelemes életű szegénység erőfeszítéseit.

A borzási üvegyárban

MUNKÁSUIJTÓKAT NEVELT a falliúság szégyentáblája

A medgyesi üvegyár segítségére sietett Borzásnak

BORZÁS. — (Kiküldött munkatársunktól.) Finom verejtékcseppek gyöngyöznék az itt dolgozó emberek bőréen. A kemencék perzselő lehellete méteres távolságra is szinte elviselhetetlen.

— Tüzből születik az üveg — mondja a kemencemester.

Színes üvegdarabot tartok szemem elé s az izzón hunyorgató figyelőnyílás elé lépek.

A tartályt mozdulatlan tóként tölti be a folyékony üveg. Mozdulatlanságában is állandó változás figyelhető meg. Az emberderék vastagsága, belsőellő gázlámgok hevésben párafelhők csapódnak fel és színes ködként gomolyog, kevereg a pára a kemence belsejében. Megledekzem a bőrt aszaló hőszégről, figyelem, hogyan ünnepl ezer színnel, szikraözzönél, szívárványt játszó párafelhőgomolyaggal önmaga születését az új anyag, az üveg.

— Ebből ablaküveg lesz — mondja valaki mellettem.

— Ebből, az idomtalan, izzó, folyékony masszából? — teszem fel a kérdést. — Hogyan?

— Az Allami Terv az 1948-as év termelését 45 százalékkal emeli fel az ablaküvegnél — mondja feleletként mellettem egy munkásember.

Muszka Dénes, a medgyesi üvegyár kitértetett szakmunkása. Kiváló eredményeket ért el munkájában és éppen ezért jött át Medgyesről ide, a Dicsőségháza mellé, a borzási üvegyárba, hogy itt is alkalmazza a Medgyesben jól bevált új munkamódszereket, segítségére legyen az itteni dolgozóknak. Átszervezik a munkát, alkalmaznak az újításokat, többet és jobb minőségűt termelnek, elöget tesznek a Terv kívánalmainak.

Muszka elindul előttem. Követem az ablaküveg születésének útját — a kemencétől a raktári csomagolásig.

Az izzó masszából kiemelt üveg, mint folyékony függöny emelkedik hengereken keresztül emeletek ma-

gasságába. Itt még vörösén izzik, a következő emeleten már tompábbá vált a fénye, de még mindig hajlékony, tüzet lehellő, átlátszó masszák.

Minden emeleten figyelő munkás szemek kísérik az üveg útját. Ellenőrzik, hogy nem került-e idegen anyag bele, mert ez súlyos károkat okozhat a hengerek szerkezetében.

— Itt, a legfelső emeleten, a továbbvonuló üvegszalag már szilárd állapotban van. A gépekre szerelt üvegvágók pontos méretre szabják, hogy az emelvényen álló munkások a kellő méretű táblákat emeljék ki a gépből.

Innen a csomagolóba kerül. A behordott üvegtáblák még langymeleg, de máris gondos kezek rakják a szalmával bélelt ládába, hogy aztán utra keljen és az ország távoli részén őrizze a kis szobák melegét és mégis világossá, barátságossá, napfényessé tegye a dolgozó lakását.

— A gyár két lustájából — mutat Muszka Dénes a munkagépek mellett sürgölődő két ifjúnakra — munkásujtókat nevelt a Falliúság.

Nincsen üvegtermelés törés nélkül. Meg tudom, hogy az összetört nagyobb táblaüvegeket eddig újraolvastották. Szabó György és Popa Adrián, akik a termelésben az utolsókk között kullogtak, elrejtették példaként a Falliúságra kerültek, hogy lássák a többiek, hogyan nem szabad dolgozni.

— Ezt a szégyent kireparáljuk — dugta össze fejét a két ifjúnak és körülnézett, hol tudná hasznosítani jobban magát.

Egy napon odaálltak a rosszul vágott és összetört táblaüvegekhez. Az értéktelen, a termelés szempontjából veszendőnek ítélt anyagból fiatal kezűk gyors, ügyes mozdulattal vágta ki a kereskedelmi életben még használható méreteket és így átlagban, naponta százötven láda táblaüveggel emelték ötletességükkel a termelést.

— Most újra a Falliúságra kerültek — állapítja meg az egyik gép-

nél álló idősebb munkás, de ezuttal már mint munkásujtókat.

Sok minden emeli a termelést. Kevesebb selejt kerül vissza az olvasztó kemencébe és ez azt jelenti, hogy egy kemence anyagából több értékes, felhasználható üveget gyártanak.

— A medgyesi üvegyártás minden tapasztalatával siettünk segítségére az ittenieknek — mondja Muszka Dénes —, hogy itt is emelkedjék a termelés és javuljon a minőség. Az államosítás egyik előnye az is, hogy gyáraink egymásközött kicserélhetik tapasztalataikat és ma már nem őrizzük féltékenyen,

hét lakat alatt a jobb gyártási módszereket, a jobban bevált munkaszervezés titkát, hanem elfövéjük és megtanítjuk egymást.

Muszka Dénes két szemében elhatározás fénye lobog. Öntudatos dolgozó aki tudja, hogy mi a feladata. Tudja, hogy akkor, amikor itt, a szomszéd üzemben dolgozik és gyárának, munkáseletének tapasztalatait ide hozza, hogy teljesüljön a Terv; emelkedjen a termelékenység görbéje egy Medgyesben, mint Dicsőségházában — tulajdonképpen az egész ország, benne a maga és családja boldogulását, gondtalanabb jövőjét munkálja. De tudják ezt a

dicsőségházában is. Megbecsülte a segítséget.

Nem állott meg a gyárkapu előtt egy hatalmas luxusautó és nem egy jólborotvált, élesre vasalt nadrágos, nagyképu szakember jött el a dicsőségházához, mint a multban, hanem egy egyszerű munkás: Muszka Dénes, a medgyesi gyár egyik dolgozója indult el a munkagéptől és ez a biztatás ebben, mert ezeket a segítő kezeket nem az önzés, nem a magasabb profit vezeti, hanem a szocializmust építő munkásöntudat, az egész ország boldogulásáért, — a Tervért.

— K —

Panaszkodás az írókra

Tanítógyűlés volt és egy kis bodros hajú tanítónő állt fel panaszt tenni.

— Szindarabokat akartunk játszani. A gyerekek kárték. Rendezünk cődadást! — mondták lelkesedéstől kipirult arccal s pezsgőt forrt az egész osztály. Aztán nekifogtunk a műsor összeállításához. Elővettük a Művelődési Utmutatót, a Szakszervezeti Kulturfizetelőmunka számait, az „Utunk”-at s szinte percek alatt összeállt a műsor. Voltak egyszerű szavataink, szép ének számaink, szovjet, román és magyar, vegyesen. Táncozat is válogattunk hozzá a Művelődési Utmutatóból. De itt aztán megakadtunk. Mi legyen a szindarab? A gyerekek rámmézték, én rájuk és — hallgattunk. Kereszton valakit a tanítónő — javasolták.

A kis tanítónő nagyot sóhajtott és így folytatta: — En aztán kerestem. De mennyit kerestem. Fialatoknak való szindarabot azonban nem találtam. Éppen ezért panaszt teszek. Panaszt tesztek az íróink ellen, akik nem gondolnak a fiatal ságra. Nem gondolnak arra, hogy a fiatalok számára is kellene darabot írni.

Eddig tartott a felszólalás és viharos helyeslés következett rá. A jelenlévő pedagógusok egyhangúlag helyeselték. Tényleg igaz: nincs megfelelő szindarab a fiatalok számára. Ez pedig nagy hiba. Nyitott kaput döngöztünk, ha azt fejtegetnők, milyen nevelő és mozgósító, irányító szerepe van — s hogy a magunk hazai viszonylatában bejussunk — lehetne az ifjúság színjátékának. Nemcsak járni, mozogni, szépen beszélni, hangsu-

lyozni tanulhatna meg színjátszás közben az ifjúság, hanem a szerepek és a szereplők mondani-valóinak elemzése, értelmezése közben maguk is — szinte játszva — elmélyülhetnek egy-egy lényegbevágóan fontos kérdésben.

Ma azonban alig van miben elmélyüljenek. A nagy és gazdag szovjet szinpad gyermek. És ifjúsági irodalom tolmácsolására legfeljebb csak szórványosan történt gondoskodás. Íróinkat sem mozgósították kellőképpen arra, hogy a fiatalokat lássák el színjátszó-anyaggal.

Ezt a hiányt szenvedni természetesen nemcsak a tanulóifjúság, bár hiszen a tanügyi reform következményeként általában fokozódó mértékben növekszik a tanulóifjúság száma — s mindinkább ez lesz a többség —, de a gyárak

ifjúnakásai és a földműves-ifjak is. Ki vitathatja, hogy milyen szükséges és felémelő lenne egy jól — tehát vezérelkedő — től mentesen — megírt rövid szindarab, amely példaként az Allami Terv jelentőségét az ifjúság számára, vagy a tanügyi reformot, az ifjúság egységeit, emberközelbe, a fiatalok szívéhez, érzelméhez is közelhozza ezeket a számukra oly égetően fontos kérdéseket.

Az újraszervezendő irószövetségben egész külön szakosztály foglalkozik majd a gyermekirodalom kérdéseivel. Ennek lesz a feladata ez a kérdést tervszerűen feloldozni, az írókat az ilyen természetű munkára mozgósítani, s akkor egészen bizonyos: a kis tanítónő jövőre már nem fog panaszkodni.

n. e.

Hírek

VILAGOSSÁG

Szerkesztőség: Szabadság-tér 23., II. emelet, Telefon: 15-35.

Kiadóhivatal: Szabadság-tér 31. Telefon: 19-11.

Felelős szerkesztő: LAZÁR JÓZSEF

Laptulajdonos: „Petőfi” Lap. és Könyvkiadó Rt.

Bejegyzve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249. szám alatt.

A kolozsvári Kereskedelmi Kamaránál 411-1949. társaság sz. alatt.

Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpenztári csekk számla: 40.625.

Százezer sakkozó

Közértárságunk népi sakkbajnoksága javában folyik. Százezer sakkozó vesz részt benne. Hatalmas szám. De ha összehasonlítjuk a Szovjetunió ötvenmillió sakkozójával, a számok eltörpülnek. Moszkvának husz sakkmeistere és öt nagymestere van... Falvakban, milliók városokban az ország minden gondolkodó zugában, nő az új nemzedék: fiatal, tehetséges sakkozók ezrei. A Szovjetunióban unoka a nagypapával játszik, tábornok a közlegénnyel. Minden nemzeti, országos szovjet sakkbajnokság meglepetéseket tartogat a sakkozók tömegeiből. Új tehetségeket, husz éves világbajnokjelölteket vet fel. színre.

„A Szovjetunió az egyetlen ország, ahol katonák tömegeit látam sakkozni” mondotta Lasker egykori világbajnok, álmélkodva, csodálkozva, újjongó elismeréssel.

Ezen a téren még igen sok a tanulnivalónk. A falvak parasztjai között ma még fehér holló a sakkozó. Ellenben járja a henye durák és a pénzvándoroltató, asztalcsapkodó huszonegy...

A sakk a gondolkodás mélyítője, fegyvermezője: az alkoholizmus elleni küzdelemnek is egyik hathatós eszköze.

Százezer tétlőt sakkozó. Kezdetnek szép. De jövőre háromszor ennyinek kell lennie. Sakklapokat kell indítani. Kulturothonokban, kaszárnyákban, diákintézményekben a sakkot otthonossá kell tenni. Fejlődni kell: minőségileg és mennyiségileg.

A sakkolás szépségével, mélységével, mágnusszerű vonzerejével el kell söpörje a hazárdjátékokat.

A NAGYKÁROLYI DOHÁNY-ERJESZTŐ négy munkásnéje, Chirila Julia, Mandi Mária, Zsurza Róza és Csonka Elvira, 100 százalékkal fokozták a termelést, a szakszervezeti választások tiszteletére indított munkaverseny folyamán.

120 KÖTETET TARTALMAZO KÖNYVTÁRAT ajándékozott a műpészetiügyi minisztérium Szilágybála községnek, a község kulturothona 1948-ban elvégzett tevékenységéért.

JÁRÁSI KADERISKOLÁKAT létesített a Magyar Népi Szövetség nagykarolyi járási szervezete. A tanfolyam 6 hétig tart és 24 hallgatója van.

A NAGYVÁRADAI „CONSTRUCTORUL” szövetkezet dolgozói megkötötték az új kollektív szerződést.

SZILÁGYSOMLYÓ DOLGOZO IFFAI szocialista munkaversennyel készülnek az egységes ifjusági szervezet kongresszusára.

2000 LEJ JUTALMAT ad az erdészeti minisztérium minden elpusztított farkasért. Ezzel kívánja a minisztérium előmozdítani a nagyarányban elszaporodott farkasok kiirtását. A farkasok nagy károkat okoztak.

Csökkentő ködképződés

Az enyhe tengeri légfömegek növekvő hevésséggel árasztják el a Brit-szigeteket. Első hullámuk tegnap kisebb esők kíséretében betört az Alpok-vidékére. Ezzel a legutóbbi napok csendes, ködös időjárása Közép Európában is fokozatosan megszűnik.

Erdélyben egyelőre tovább tartott a részben ködös, részben napos időjárás. A hőmérséklet Kolozsvárt és Torda környékén csak 0 fokig, a nyugati megyékben 10 fokig emelkedett. A légnyomás este Kolozsváron 774 mm, gyengén süllyedő irányzatú.

Várható időjárás csütörtök délig: egyelőre csendes, sok, hegyen ködös, a hegyeken napos idő. Később a nyugati megyékben változó felhőzet, előkébb szél, egy-két helyen csapadékos pár csepp eső, a többi vidékeken a köd lassan felszakadozik. A hőmérséklet nem változik lényegesen, a ködmentes vidéken erősebb felmelegedés.

MUNKAVERSENYRE HÍVTÁK KI a temesvári talajjavító iskola növendékeit a pedagógiai iskolák tanulóit. A verseny pontjai között szerepel a gyengébb tanulók tanulmányi támogatása, az olvasókörök megszervezése, a tandíjak pontos befizetése.

ÚJ TÁRSASGEPKOCSI JÁRATOKAT helyezett üzembe a RATA. Brassó és Vulkán, valamint Nagybanya és Kapnikbánya között közlekednek az új járatok.

BUDAPEST MELLETT ÚJ DUNA-HIDAT avattak, amely 40 nappal a tervezett idő előtti készült el. AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHESZ EGYESÜLET szokásos másodszerdai összejövetelét február 23-án, szerdán délután 6 órakor tartja meg, a Köztársaság (Majális)-utca 22. szám alatti EMGE könyvtárszobában. Román Victor tart előadást „Préselt kaptár házi készítése” címmel. Erdéklődőket szívesen látnak.

ÖNKÉNTES MUNKÁVAL PADOLTÁK KI a nagymajtényi dolgozó földművesek az iskola két tantermét. Az önkéntes munka révén megtakarított összeg lehetővé teszi, hogy további két tantermet lássanak el padlóval. A megtakarított munkabér fedezi a szükséges deszkák árát.

AZ ÁLLAMOSÍTOTT „SZÉKELY ÉS RÉTI”-féle marosvásárhelyi butorgyár rövidesen megkezdli a népbutorok sorozatban való gyártását. A gyártás megkezdése előtt Marosvásárhelyen kiállítás rendeznek a mintadarabokból.

INGYENES APOLONÓKEPZŐ tanfolyamot rendez a Román Népköztársaság Vöröskereszt Egyesülete. A tanfolyamra a Magyar Népi Szövetség kolozsmegyey szervezésében, Kolozsvár, Molotov-utca 16. szám alatt lehet jelentkezni.

A tanfolyamon 60 hely van. KOLozsvár VÁROS / POLGÁRMESTERI hivatala felhívja mindazok figyelmét, akik a város területén építési tervek elkészítésével, építési munkák kivitelezésével vagy irányításával kívánnak foglalkozni, hogy február 21 és 25 között a városi mérnöki hivatalban (Kogalniceanu-utca 4.) iratkozzanak fel és fizessék be az előírt 3000, illetve 4000 lej évi díjat. Akik e felhívásnak nem tesznek eleget, nem készíthetnek terveket és nem építhetnek a város területén.

AZ ARADMEGYEI földmunkások példaadó munkájáról tesz tanúbizonyságot Klor község dolgozó földműveseinek önkéntes munkavállalása, melynek folyamán megjavították a község összes hidjait.

Világosságport

Miért szüntek meg a „C” liga küzdelmei?

BUKAREST. — Országsszerte fel-tűnést keltett a Labdarúgó Szövetség tegnap esti határozata, amelyben kimondotta, hogy megszünteti a „C” liga küzdelmeit és mindazok az egyesületek, amelyek az őszi idényben a „C” liga négy csoportjában játszottak, a tavaszi idényben a kerületi bajnokságok küzdelmeiben vesznek részt.

A „C” ligában játszók 56 csapat vezetői már az őszi idény kezdetén bejelentették, hogy az egyes mérkőzéseket csak nagy ráfizetésekkel

tudják megrendezni. Az elmúlt év december 11-én Bukarestben megtartott egyesület közötti értekezleten már előrelátható volt, hogy ezek a csapatok csak az esetben vehetnek részt a tavaszi „C” liga küzdelmeiben, ha nagy anyagi támogatást kapnak a Szövetségtől.

A Labdarúgó Szövetség tegnap esti ülésén végleg kimondotta a „C” ligamérkőzések megszüntetését. Ugyanakkor azonban úgy döntött, hogy az egyes ligák bajnokai az NB II-be jutnak be. A kerületek baj-

nokai a bajnokság befejeztével kör-mérkőzés keretében döntik el a „B” ligába való bejutást.

Kolozsváron a kerületi bajnokság küzdelmei március 13-án kezdődnek meg, amelyen már a Hadsereg és minden valószínűség szerint a dics CFR csapatai is részt vesznek. A sor-solást február 28-án, hétfőn este 8 órakor tartják meg a Labdarúgó Kerület helyiségében, melyen az összes egyesületi felelősök is megjelennek.

Megkezdődtek a RNK-kupa teke küzdelmei

KOLOZSVÁR. — A RNK-kupa tekemérkőzések tegnap megkezdődtek. A Vízművek csapata 1293:1130 arányban győzött az Élelmezők ellen, melynek visszavágója csütörtök délután 5 órakor lesz az Agmenház pályáján. Szerdán délután és este a következő mérkőzések kerülnek lejárásra:

Gutenberg—Villamosmű II., Victoria—Dinamo, CFR TC. II.—Victor Babes, Villamosmű I.—KKASE, Dohánygyár—PTT és Közalkalmazottak—CFR Szabadság.

ASBÓTH ÁDÁM.

és még négy magyar teniszbajnok csütörtökön reggel repülőgépen utazik Moszkvába, ahol a Szovjetunió meghívására 30 napig együttes fedettpálya edzést tartanak a legjobb szovjet játékosokkal.

A JÁTEKVEZETŐI

tanfolyamra negyvenen jelentkeztek Kolozsváron. A Játékvezető Testület felhívja mindazokat, akik a játékvezetői tanfolyamra jelentkeztek, hogy minden szerdán és pénteken este 7 órakor az előadásra pontosan jelenjenek meg.

Sporthisradó

VARSÓBAN a magyar-lengyel ifjusági ökölvívó válogatott mérkőzés 8:8 arányban döntetlenül végződött.

1706 CSALÁD KAP VETEMÉNYEST Nagyszalonután a városi földkézből. A kiosztásnál először szervezett munkások igényeit elégítik ki. A földigénylőknek a kert használatáért minden 100 négy-szögöl után 100 lej haszonbért kell fizessenek.

JÓLSIKERÜLT MŰSOROS DÉLUTÁNT rendezett Zenfelke MNSz szervezetének ifjusága jótékony céllal. Az előadásban Vince K. István, Veres Kató, Varga Erzsébet és Okos György tűntek ki.

MEGALAKULT KÉZDIVASÁRHELYEN az Ifjusági Egységesítő Bizottság.

LONDONBAN A RUHÁZATI GYÁRAK 10 ezer munkást bocsátottak el.

VÉRÉSRE VERTE Kulcsán Mihály nevű alkalmazottját Barabási József csikfalvi nagygazda, mert a Földmunkás Szakszervezet közbelépésére ki kellett fizetnie neki a rendes munkabért. A mezőgazdasági bémunkások szakszervezete Barabásit feljelentette, így a kizsákmányoló, verekedő zsinosgazda elnyári büntetését.

Kik jutottak be a RNK-kupa harminckettes fordulójába

A vasárnap lejátszott RNK-kupa fordulója után a harminckettes fordulóra a következő csapatok jutottak be:

Dinamo B, Grafica MSB, Ind. Bumbaclu, UCR (Buk.), CFR (Marosvásárhely), Concordia (Ploesti), Arlus (Bacau), CFR (Galati), Hartia (Piatra-Neamtii), Electrica és CAMT (Temesvár), CFR és Arsenal (Szben), Astra Moreni, CFR (Turmu-Severin), CFR (Nagyvárad), CFR (Arad) és Dermata (Kolozsvár).

A fenti 18 csapaton kívül a soron következő fordulóban, melyet május 1-én játszanak le a csapatok, már az NB I-ben játszó 14 csapata is bekapcsolódik.

12 női és férfi kosárlabda csapat a „Március 6” Kupában

KOLOZSVÁR. A kosárlabda kerület tegnap esti ülésén kisorsolta a küzdelmekben részt vehetnek mind azok a játékosok is, akik nincsenek még a következő női és férfi csapatok neveztek be: Dermata, KESE, Victoria, Vasas, Olimpia, Textila és Élelmezők.

A kupamérkőzéseket március 5-én villámtorna keretében játsszák le a volt református fiúiskola tornater-

KITUNTETIK

a világbajnokságot nyert magyar korcsolyázókat

BUDAPEST. — Február 26-án, szombaton este a Magyar Korcsolyázó Szövetség nagy jégbementatós rendez a városligeti műjégpályán. Ennek a bemutatónak keretében tüntetnek ki a világbajnokságot nyert Pajor Kornélt, Király Edét és Késsy Andrást, továbbá a szép sikerrel szerepelt Nagy-testvéreket is.

Szombaton és vasárnap a kerületi asztali teniszbajnokságok küzdelmei

KOLOZSVÁR. — A március 5. és 6-1 országos asztali tenisz versenyek előtt, február 26. és 27. napjain játszák le a kerületi asztali teniszbajnokságok küzdelmeit. Szombaton délután fél 4 órakor, vasárnap reggel 8-tól 1-ig, délután 3-tól pedig a döntőmérkőzések befejezé-

ség, a Kossuth Lajos-utca 7. alatti volt unitárius kollégium tornatermében tartják meg a küzdelmeket. A bajnokságokra eddig 12 szakszervezeti csapat nevezett be és így nagy küzdelem várható minden számban.

A kolozsvári MNSz HÍREI

Felkérjük azon tagjainkat, akiket a tagfelülvizsgálás során utcafelelősünk valamilyen oknál fogva nem találtak odahaza, hogy tagságuk rendezése végett régi tagsági könyvükkel keressék fel utcájuk felelősét vagy jelenjenek meg az alábbi időpontokban a kerületiútköz tartozó MNSz székházban:

- I. kerület: Molotov-utca 16. szám, reggel 8-1-ig és délután 4-7-ig.
- II. kerület: Andrei Muresan 9. sz., délután 4 órától, sz. pán.
- III. kerület: Bössz „ményl”-ut 12-14 csütörtökön.
- IV. kerület: H község terme, H ut. ref. egyház-út, délután 4 órától, csütörtök-től.
- V. kerület: 7. zám, este fél 21.
- VI. kerület: állami iskolába, dán.
- „Irisz”-kerül-182. szám, dé
- „Hóstár”: Molotov-utca 16. szám, reggel 8-1-ig, délután 4-7-ig.
- A tagfelülvizsgálást a közeljövőben lezárjuk. Azok, akik addig nem jelentkeznek tagságuk felülvizsgálására, szerzett jogaikat elvesztik.
- Február 23-án, szerdán este 7 órakor I. kerületi szervezői szem-nárium a Molotov-utca 16. sz. alatti székházban.
- Este 7 órakor „Irisz”-kerületi szervezői szemínárium a Máramaros-utca 182. szám alatti székházban.
- Február 24-én, csütörtökön délután 6 órakor IV. kerületi vezetőségi ülés a hídvel református egyházközség termében, a Horea-uton.
- Este 7 órakor III. kerületi szervezői szemínárium a Bösszörményl-u 12. szám alatti székházban.
- Este 7 órakor VI. kerületi szervezői ülés a Móccok-utja 84. szám alatti állami iskola termében.
- Este 7 órakor VI. kerületi taggyűlés a hídvel református egyház-község termében, a Horea-uton.

110 ezer hektár erdő üzemtervét készítik el a kolozsvári erdészeti igazgatóságon

Hogy féltünk a téltől! Emlékeztetek csak vissza a múlt év októberére. Váratlanul beköszöntött a hideg. És a zsebünkben a fajegy nagyon szűkösön mérte az adagot. A város utcáin pedig nem álltak sorjában fások. Később sem. Voltak percek, amikor sajnáltuk ezeket a fásokat. Mégis csak az volt a jó idő — gondoltuk. Dögivel állt a piacon a fa. Ha drágán is, hozzájuthatott az ember. Mi lesz most?

Nem, nem fagytunk meg a télen. Spóroltunk a fával. De sok fát megmentettünk. Sok erdőt megmentettünk. Akkor még nem tudtuk, de ma már tudjuk, hogy mit jelent ez: korszakos fordulatot. Forradalmat az erdőgazdálkodásban: gátat vetettünk az évtizedes rablógazdálkodásnak.

1947 tavaszán hangzott el először

Románia első demokratikus parlamentjében az akkor földművelésügyi és erdészeti miniszter, Traian Savulescu szájából a döbbenetes kijelentés: „Arról beszélnek náunk, hogy Románia az erdők hazája. Mi ma már tudjuk, ha így haladunk, néhány éven belül erdő nélkül marad az ország. Gátat kell vetnünk az erdők kizsákmányolásának. Meg kell védeni a még meglevő erdőinket és újakat kell ültetni.”

Azóta közel két év telt el. A képviselőház megszavazta az erdővédelmi törvényt. A Nagy Nemzetgyűlés az erdők államosítását, az erdészeti minisztérium külön minisztériummá lett. Az új miniszter, Vincze János, erős kézzel hozzáfogott a Román Munkáspárt elgondolásai megvalósításához.

Megbízható szakembereket válogatott ki és állított munkába. A munka csendben folyt le. Felmérték az erdőket, statisztikákat készítettek. Népköztársaságunk Állami Tervének az erdőkre és faparra vonatkozó része már ezeknek a figyelembevételével készült.

110 ezer hektár erdő, erdei legelő és tisztás üzemtervét készítjük el. Szigorúan tudományos és gazdasági alapon kezdődik meg majd a kitermelés. A Felső-Aranyos vidékén 46.800 hektár, a szolnokdobokamegyei Lapos vidékén 46 ezer hektár, Naszód megyében 18.200 hektár erdő, legelő és tisztás üzemterve készül el.

Április 1-én 75 technikus kezdi meg a munkát. És 15.000 munkanapra van szükség a befejezéséhez. Felmérjük az erdőt, a fát, kijelöljük a vágási területet s több évre kiszámítják a termelést. Medence-kitermelést vezetnek be. Vágni a mélyfekvésű erdőkben vágnak és kímélik a fiatal erdőket. Minden vágási területen kiszámítják az egy év alatt várható növekedést és csak annyit termelnek ki, amennyit egy év alatt pótolni lehet. A kitermelés során elsősorban a falvak dolgozó népét látják el, aztán következik a faipari üzemek nyersanyaggal való ellátása. Így a kitermelést észszerűsítik. Biztosítják a folyamatos kitermelést, anélkül, hogy az erdők kipusztításától tartani lehetne. Megakadályozzák a magánkézben levő erdők kipusztítását és rongálását. Ez már magábanvéve a legnagyobb méretű gondoskodás az erdőkről. Ehhez járul, hogy hatalmas arányú újraerdősítést végeznek.

Hatvanezer hektárt ültetnek újra. 290 millió csemetét nevelnek. Beerősítik a mezőgazdasági szempontból kihasználhatatlan vízmosásokat és árkokat. Kitisztítják az erdőket. Növeleik a tölgy és a fenyővet, szüktetik a bükköt.

1918 óta egybevéve sem tettek annyit ilyen téren, mint csupán ebben az egy esztendőben Népköztársaságunk. Az eredmény: Nem pusztulnak ki az erdőink, sőt növekednek. A jövőben nem kell reszketni a fahiánytól. Gyáraink, faipari üzemünk elegendő nyersanyagot kapnak. Ezer és ezer ember munkához jut. Az ország legyik legnagyobb kincse az erdő, végre valóban kincs lesz: a dolgozó nép kincse. És szebb lesz az ország és szebb lesz mindannyiunk élete.

A SZOVJET HADSEREG napjának megünneplése Kolozsvárt

KOLOZSVÁR. — A Vörös Hadsereg megalakulásának 31. évfordulóját ünnepli a Szovjetunió, a népi demokráciák országai és az egész világ haladószelemű közvéleménye. Az évforduló alkalmából ünnepségek lesznek Kolozsvárt is, a város dolgozói hálával emlékeznek a felszabadító szovjet hadseregről.

Délben 1 órakor kiállítás nyílik meg az Egyetemi Könyvtár kiállítási termében. Délután fél öt órakor a termelésben kitűnt munkások, a politikai pártok és a demokratikus tömegszervezetek képviselőinek vezetésével felsorakoznak az ARLUS Egyetem-utcai székháza előtt, ahonnan a Malinovszki-terre vonulnak, a hősi halált halt szovjet katonák emlékművének megkoszoruzására. — Az ünnepség után, este hat órai kezdettel, a Nemzeti Színházban lesz diszeloadás.

Bemutathozott Medgyesén a MNSz minta-színjátzó csoportja

MEDGYESE — Február 20-án, vasárnap este a „Május 1” terem-ben bemutatkozott a Magyar Népi Szövetség minta-színjátzó csoportja. A színjátzó csoport Leonid Rahmanov „Viharos alkonyat” című színművét adta elő. A medgyesi minta-színjátzó együttes jó előadással lepte meg a közönséget. A munkásokból álló együttesben sok értékes elem van, néhány szereplő játékában pedig határozott színészi képesség csillog meg. Az előadást Kiss Jenő költő, Szabó Lajos művészeti intézeti

tanár és Baranyi László, a MNSz központi népi színjátzó felelőse nézték végig, akik annak a bírálóbizottságnak tagjai, amely eldönti azt, hogy a népi minta-színjátzó csoportok közötti versenyben melyik csoportot illeti meg az elsőbbség.

Az előadás előtt Bolgár István, a MNSz nagyküllőmegegyei szervezők közmuvelődési felelőse üdvözölte a központi kiküldötteket, Baranyi László központi színjátzófelelős pedig a minta-színjátzó csoportok célkitűzéseiről beszélt.

Felismerték és letartóztatták Kolozsváron a Langenbilau-i koncentrációs tábor hóhérait

KOLOZSVÁR. — Emberi fenékvad áll az elkövetkező napokban a kolozsvári büntetőtábla népbírói elé. Messing Lázár hidalmási lakos a vádlott, aki a Langenbilau-i táborban embertelenül megkínosította a deportáltakat, többet agyonvert közülük és sokak halálát okozta.

Messing Lázár maga is deportált volt. Amikor 1944-ben a horthysta hatóságok a magyarországi zsidókat kiszolgáltatták a német fasisztáknak, Messing Lázár felajánlotta szolgálatait a deportáló hatóságoknak. Az északerdélyi zsidókat Auschwitzba vitték. Messing ott is felajánlotta az SS-katonáknak szolgálatait, s ígéretet tett arra, hogy ő „majd rendet csinál” a deportáltak között. Hogy miként értelmezte a „rendcsinálást”, az csakhamar kiderült. Az SS-ek tábori rendőrnek nevezték ki Messinget, aki igyekezett ezt meghálálni. Ütötte,

verte a lerongyolódott, kitéhezett embereket.

AGYONVERTE A BETEGEKET Néhány hónap múlva 300 embert választottak ki a táborból, akiket a Langenbilau-i munkatáborba küldöttek. A csoport tagjai kolozsváriak voltak, az SS megbízott, aki őket erős katonai fedezettel kísérte: Messing Lázár.

Langenbilauban Messing fokozta kegyetlenkedéseit. Amikor az elcsigázott emberek a kelso éjszakai órákban, a rabszolgamunka után visszatértek a tábor területére, Messing kizavarta őket a barakokból a hideg éjszakába s futásra kényszerítette az embereket, hogy — mint mondotta — „felrisszüljenek”. Tél volt, többen megbetegedtek, s tüdőgyulladásban meghaltak.

AGYONVERTE A BETEGEKET

Szadista hajlamait a betegeken is gyakorolta. Azokat a szerencsétleneket, akiket a fasiszta német orvosok gyengélkedő szobába küldöttek, Messing „kezelés” alá vette. Félholtra verte, majd az udvarra kergette ki a hideg éjszakába, csupán egy rongyos lepedőbe burkoltan. Egy ilyen „gyógyítási eljárás” — így nevezte Messing vadállatiasságát — folyamán három ember vesztette életét. Sándor Imre csak az ajtóig tudott eltámaszkodni, ott összeesett és behalt a Messingtől elszorított ütegekbe. Egy másik súlyos beteg, Sorceanu Raymond, másnap reggel halt bele az ütegekbe, Schönfeld Sándor Messing kezei között halt meg.

Messing tudta, hogy a legyengült embereket a németek kivégzik. Ahelyett, hogy mint tábori rendőr segítségére sietett volna üldözött hitsorsosainak, ő is hozzájárult ahhoz, hogy a tábor lakói kifogyjanak testi erejükből. Messinget nemrég ismerték fel Kolozsvárt. A hatóságok letartóztatták. A néhány nap múlva sorra kerülő tárgyaláson számos tanu vonul fel, olyan emberek, akiket Messing megkínosított s lerántják a leplet az elvetemült ember rémtetteiről.

Régen:

a fakeskedő, a faspékuláns, az erdőtulajdonos megnézte, hol lehet a leggyorsabban kitermelni az erdőt. Honnan lehet a legolcsóbban elszállítani? Hol lehet a leggyorsabban zsebrevágni az ezreket, tízezeket, a milliókat. Egyéb nem számított.

Kopaszra nyírták a hegyek oldalát. Tarvágást végeztek. Épület és szerszámját daraboltak fel tűzfának, — így volt a leggyorsabb a kereseti lehetőség.

Ha a fűrésztelepre szállítottak fenyőt, — a vastagot vitték. A vékonyt, amiből nem lehetett deszkát fűrészelni, veszni hagyják, pedig jó lett volna a cellulozgyáraknak. Azzal se törődtek, hogy mennyit nő az erdő, mennyi az utánpótlás. Egyetlen szempont érvényesült: keveset minél többet. Ezért a vasutól, az utaktól, fűrésztelepektől messzebbfekvő — mélyfekvésű — erdők lehettek akármilyen vének. A kitermelés nem volt kifizető. Ott csak a szél pusztított. Annál vigabban pusztították azonban a közeli erdőket. A fiatalokat is.

Az eredmény? — Lekopasztott hegyoldalak, kopárrá vált sziklák, az erdők félelmetes pusztulása, a dolgozó nép kegyetlen kizsákmányolása, az ország egyik legnagyobb gazdagságának elpazarlása.

Ma:

A kolozsvári Erdőigazgatóságon ezeket mondják: Az Állami Tervnek megfelelően az Igazgatóság körzetében

EZT IRJA A

SCÂNTEIA

ROMÂNIA LIBERĂ

február 27-i számában „A vallásszabadság kérdésében” címen belső cikket közöl. A cikk megállapítja, hogy a Román Népköztársaságban a különböző vallásfelekezetekhez tartozó állampolgárok teljes vallásszabadságot élveznek. Templomaik vannak, amelyekben a vallásfelekezetek papjai zavartalanul végzik a templomi szolgálatot. Népköztársaságunk legelvakultabb elenségének sem sikerülne bár egy csotot felhozni a vallásfelekezetek működésének megakadályozásáról. A vallásfelekezeteknek különböző fokú iskolák vannak a templom szolgálatának előkészítésére, valamint felsőfokú hit-tudományi intézeteik. Jóllehet, a világ oredotére, az élet eredetére, a természet és a társadalom különböző tüneményeinek okaira a dialéktikus materializmus és a történelmi materializmus felfogása lényegében különbözik a vallásos felfogástól. A dialéktikus materialista felfogást azonban a tömegek csak az öntudat felemelésének munkájával, a tudományos ismereteknek a legszélesebb rétegekben való terjesztésével sajátítják el és semmi esetre sem a gondolat- és vallásszabadság megnyirbálásával.

„A népi demokratikus rendszer — írja továbbiban a Scanteia — szigorúan tiszteletben tartja a gondolat- és vallás- és a vallások szabad gyakorlását. Ugyanakkor megengedhetetlenek tekintni a népi demokratikus rendszer ellenségei számára a hívők vallásos érzelmeinek felhasználását arra a célra, hogy megakadályozzák a dolgozó nép politikai-erkölcsi egységének megszilárdulását és meggyengítsék a dolgozók közös erőfeszítéseit a szocializmus építésére.”

fővárosi napilap „A munka mezején dolgozó levelezők üldözése barbárság” című belső cikkében rámutat arra, hogy a bürokratizmus ellen indított hadjárat során a fővárosi államvasuti tisztviselők, az építő kritika hangján megírták a lapnak ezen a téren elért sikereiket és rámutattak azokra a hibákra, amelyek még fennállnak. Leveleikben ugyanakkor konkrét megoldásokat javasoltak a dolgok megjavítására. Ezeknek a leveleknek tartalmát egybe-ként az illető munkaközösségek valamennyi tisztviselője ismerte és jóváhagyta a pártszervezettel együtt. Az államvasutak Sajtó és Adatgyűjtési Hivatalának azonban nem tetszett a bírálat és önbírálat. Ahelyett, hogy a levelezőknek segítséget nyújtott volna a hiányosságok felszámolásában, megharagudott rájuk és a lapra is. A levelezők ügyében vizsgálatot indított és arra bírta őket, hogy „visszavonás” nyilatkozatokat adjanak, mindannak ellenére, — amint ezt a fenti hivatal vezetői is elismerik —, hogy igazuk volt. „Megengedhetetlen az, hogy egy V. osztályba sorolt tisztviselő az ügyvezetést bírálja” — érvelt a sajtószolgálat vezetője, aki bizonyára egy gondolja, hogy a bírálat joga csak az I. fizetési osztályba sorolt tisztviselők fenntartott joga.

„Nekünk, „bírálatkésnek”... visszautasították az államvasutakra érvényes ügyvezetési szabadságot érvényesítését, miután írásban felhívták figyelmünket arra, hogy „nem áll jogukban” semmilyen bírálatot közelelni az államvasutak tisztviselői részéről, a Sajtó és Kiadó Hivatal engedélye nélkül. „esetleges kellemetlenségek” kilátásba helyezése mellett” — írja többek között a cikkíró.

Építik a kulturoththonokat Alsófehériben

GYULAFEHÉRVÁR. — (Levelezőknek jelenti.) A Magyar Népi Szövetség megyei szervezetéhez naponként érkeznek jelentések falvaink dolgozóinak erőteljes önkéntes munkájáról. E jelentésekből közöljük az alábbiakat:

NAGYMEDVES község dolgozó magyarsága nem rendelkezik kulturoththonnal. Ugy döntöttek, hogy megszüntetik a falu korcsmáját és önkéntes munkával átalakítják az épületet kulturoththonná. Ezt a munkát a Román Munkáspárt helyi szervezete és a Magyar Népi Szövetség segítségével el is végezték. Azóta önkéntes adományokból, a kulturoththon számára beszereztek egy teleskop rádiót.

MAGYARLAPADON ugyancsak önkéntes munkával készülnek tavaszra kulturoththon építeni. Eddig

63 ezer darab téglát szereztek be, amelyeket családonként a saját értékes tégláikból adtak össze a falu dolgozói.

BECEZÉBEN a Magyar Népi Szövetség 36 dolgozó tagja önkéntes munkával 3 napon át kitermelte a falu szegényei részére a fát. 36 sze-

kér ugyancsak önkéntesen háza is szállította.

FELENYEDEN a Magyar Népi Szövetség és a Frontul Plugarilor tagjai szintén elhatározták a kulturoththon felépítését. E célból 60 dolgozó készül a téglágyűjtéssel. A fát és a cémra már elkészítették.

SZILÁGYI JENO

A „Bolondos vasárnap”

Valentin Katajev vígjátéka, melynek bemutatására most készül az Allami Magyar Színház, végtelenül bonyodalmas, mulatságos és kacagtató volt mellett tipikus példája annak az új vígjátéknak, mely a polgári komédiáktól eltérően nem a szerelmi háromszög agyoncsépett témáját veszi alapul és éppen ezért friss és emberi. Az egészséges, építőszellemű, épkezláb darab hőse egy becsületos tisztviselő, aki kénytelen rendkívül bonyodalmasba keveredni, mert eleget akar tenni hivatásbeli kötelezettségének.

Az Allami Magyar Színház és az Allami Magyar Opera

KÖZLEMÉNYEK

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerda este fél 8 órakor: PLATON KRECSET. Bérletiszűnet. Csütörtök este fél 8 órakor: HRY JÁNOS. Bérletiszűnet. Péntek este fél 8 órakor: BOLONDOS VASÁRNAP. Bemutató előadás. A-bérlet.

AZ ÁLLAMI MAGYAR OPERA MŰSORA:

Csütörtökön este fél 8 órakor: CSODADOKTOR. Vigopera. — EGY UKRÁN FALUBAN — MAROSSZEKI HEGYEKBEN — ROMÁN RAP-SZÓDIA. Népi táncjátékok. Bérletiszűnet.

MOZIK MŰSORA:

POPULAR: Serenada. (Dalol a szív.) Előadások kezdete: Fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Vasárnap délelőtt fél 12 órakor matiné.
MAXIM GORKIJ (volt SELECT): Serenada. (Dalol a szív.) Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.
CAPITOL: Mi srácok. Francia vígjáték. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.
MUNKÁS (volt RIO): Hámpipőke. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap matiné.
URANIA: Korunk legidősebb problémája filmen. Az orosz kérdés.
VÖRÖS CSILLAG (volt CORSO): A lidicei tragédia. Lidice cseh falu borzalmas pusztulása. — Előadások kezdete: 4, 6, 8-kor.
UDOK: URSS Hivadó 29. sz. — Az Orosz Ortodox Egyház külváltságának 500 éves évfordulója. — Az 1948-as URSS kupa. — A szemek égése. — A föld-rengés. Előadások kezdete 3-10. Vasárnap számozott helyek. Matiné vasárnap 11 és 12 órakor.

ADAS-VÉTEL

HORDOZHATÓ írógépet vagy nagyot, megvételre keresek. Cim a kiadóban. Gr.

ELADÓ jégsekrény, nagy falitűző, pultra szerelhető üveges vitrin és egyéb vendéglői ingóságok. Postakert-utca 4. 1081

GYERMEK sportkocsit keresek megvételre. Cimeket a kiadóba „Sportkocsi” jellegre kérek. 1085
ELADÓ egy jókarban levő konyhabutor, fotellek, szőnyeg, Tricot-record gép. Érdeklődni 8-10-ig. — Cim a kiadóban. 1087

EGY darab modern ablak üvegezőve, 150x150, eladó. Aurel Isac 62. Tkv. 137

12 DARAB BŐL álló, komplett, díofurniros kombinált szoba eladó. Érdeklődni Vulcan utca, Molotov 24. Telefon: 12-64. Tkv. 135

DKV, 250-es motorkerékpár eladó. Tibád, Csértörő 21. 1113

ÍRÓGÉPET, hordozható, veszek jó állapotban. Ajánlatokat Molotov utca 15. udvarban, íródában. 1062
FÉRFI KERÉKPÁR eladó 8000 lejért. Szentlászló-utca 28. Dermatanál. 1112

EGY kombinált szobaberendezés eladó. Érdeklődni fél 2-4 óráig. — Koréh Vilmosné, December 30. utca 12. szám. 1103

EGY Singer varrógép eladó. Érdeklődni Dózsa György-utca 20. sz. Ernyőüzlet, Koréhné. 1104

JÓKARBAN levő női varrógép eladó. Vár-utca 6. szám. 1099

PRIMA, 4+1-es Orion rádió eladó. Megtekinthető Szappan-utca 9. alatt, Kissné, 10-4-ig. 1090

ELADÓ antik butorok, nagyon jó állapotban levő bécsi barna rövidzongora, konyhai főzőkályha. Fűrdő-utca 25. 1091

ELADÓ új dejalin pizsama, egy aprószemű goblén. Horea-ut 25. — (Tráfik.) Értekezni délután. 1097

ELADÓ kombinált butor, rókamié nélkül. Postakert-utca 4-5. 1095

ELADÓ 3-as Ford kocsi, prima kivitelű. Galamb-utca 4. Telegdi. 1101

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 3-5 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szóig 30-50 lej. Állástkeresőknek szavanként 3 lej. Cim a kiadóban és jelíges hirdetéseknel 20 lej pótdíj fizetendő.

KOMPLETT ablakok üveggel, padláslepcsők, használt deszkák, nagykapu, olcsón eladó. Magyar.u. 8. Löbl. Tkv.

ELADÓ Zephir-kályha, gyermekágy, gyermekkocsi, gyermekautó, két darab három és fél méteres asztal, írógépasztal, munkás-asztal, Wertheim-kassa, redőnyös íratszekrény, könyvszekrény, íróasztal, Schöberl-fotellek, 2 darab furniros csiszolt üveges választófal, székek, sörös üvegek, literes üvegek. Értekezni Brassai-utca 6., II. emelet, ajtó 7. Reggel 9-10-ig. 1101

FEHÉR vasás sodronnyal, angol, francia nyelvkönyvek, szótárak, Petit Larousse Illustré, eladók. Farkas utca 7., ajtó 9. 1110

ORION rádió, 3+1, modern, jó állapotban, eladó. Pollák, Krizbai 42. 1108

12 MÉTERES bádoggató szin, egy faragópad eladó. Mócok-utca 47. 1089

SÜRGŐSEN ELADÓ! Beköltözhető! Kifogástalan állapotban levő 2 szobás, konyhás, fürdőszobás, üzlet-helyiséges családi ház Krizbai-utca környékén 300.000 lejért. Promtusz iroda, Dózsa György 29. Telefon: 11-51. Tkv. 137

SÜRGŐSEN eladó háromkarlós nagy főzőkemma. Slova hirdetői iroda. Tkv.

KAPPEL táskairógép, kifogástalan új állapotban eladó. Bethlen 18. 1100

PENZSEKRÉNY, nagy próbátűző, íróasztalok, nikkell kirakatállványok, kirakatbabák, Szántó-féle takarékkályha, eladók. Vörös Hadsereg-utca 8. Löbl. Tkv.

LEICA III. d. Elmar 1:3.5, beépített önexponálóval, eladó. Telefon: 14-31. Tkv. 136

KOMBINÁLT szekrények, rókamiék, konyhák, ebédők és egyéb butordarabok eladók. Bizományba elfogadunk. Butorraktár, Kossuth Lajos-utca 32. Tkv. 135

Két mű jelenik meg a Szovjet Hadsereg napján!

A Szovjet Hadsereg napján, a történelem legdicsebb hadseregének ünnepén, amelyet a dolgozók minden esztendőben lelkesen megünnepelnek, az Allami Könyvtár eladja megjelentette Baz I. S.: „A Szovjetunió katonai erejének forrása” című munkát, amely először jelenik meg román nyelven.

Február 23-a alkalmából ugyan-csak az Allami Könyvtár-nál megjelentik az ismert katonairó, Valler Roman altábornagy: „Időszervi katonai kérdések” c. munkája

INGATLAN-LAKÁS

ELADÓ szoba, konyhás családi ház, minden elfogadható áron. Is-tállóval, kicsi kerttel és mellék-helyiségekkel. Cim a kiadóban. 1098

ELCSERELNÉM Zápolya-utca 20. aiatli házamat, kertés házzal. Érdeklődni ugyanott. 1084

EGYEDÜLÁLLÓ, középkori tanár, butorozott szobát keres. Cimeket a kiadóba kér. „Egyedül” jellegre. 1107

ELCSERELNÉM szoba, konyhás lakásomat, Bulgária-telep, Achim András-utca 29., lehetőleg külön telken, hasonlóval, messzebb is. 1096

ÁLLAST KERESEK

FŐZNI tudó mindenest, gyermek-hez értőt, keresek. Erika cipőüzlet, Szabadság-tér 14. 1105

Mától a
„CAPITOLBAN”
SRÁCOK
Francia vígjáték!
Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.
Vasárnap d. e. 11 órakor
MATINÉ

Mától! Szerdától!
A „POPULAR” és MAXIM GORKI
(volt SELECT)
mozgók bemutatják a
SERENADA
(Dalol a szív)
c. francia filmet, főszerepben:
Lillian Harvey, Louis Jouve, Bernard Lancret
Az előadások pontos kezdete:
SELECT: 3, 5, 7, és 9 órakor
POPULAR: 3.30, 5.30, 7.30, 9.30
Vasárnap délelőtt MATINÉ.
Select 11 és Popular 11.30 órakor

„Samegul”
Allami Kereskedelmi Vállalat
Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 5
a kolozsmegyei szövetkezetek és magán-kereskedők tudomására hozza, hogy
élesztőszükségleteiket
csakis e vállalat útján szerezhetik be.
Az érdekelteket ezton felkéri, hogy megrendeléseiket idejében adják le.
SLOVA HIRDETÉS

Vigasztalhatatlan szívet tudatjuk, hogy reményes-günk, a forrón szeretett gyermek, testvér és ifjú férj
Dr. Hossvay Géza
tüdőszakorvos
30 éves korában Buda-pesten a legváratlanab-bul elhunyt. — Temetése Budapesten február hó 23-án lesz.
Hossvay család
Bánffyhungad-Kolozsvár

PRÓBAÉNEKLÉS
az
Allami Magyar Operában
Az Allami Magyar Opera 1949 február hó 24-én, csütörtök d. e. 9 órakor szólo- és karénekesek i-szere, szerződötési céllal
próbaéneklési hirdetés

Az Esquire üzlet
CLUJ, DOZSA GYÖRGY-UTCA 1.
likvidálása miatt
felkéri mindazokat, akik bizo-mányban árut hagytak ott el-adás végett, hogy jelentke-zenek az áruk visszavételéért
Egyben megkezdte saját áru-jának olcsó kiárusítását.
Slova

Látogassu: a
Szovjet Hadsereg kiállítását
az Egyetemi Könyvtár ki-állítás termében
Nyitva naponta 8-13 és 15-20 órák alatt. Belépés díjlan!

Korunk legidősebb problémáját vetíti elénk egy reális történet keretében Konsztantin Szimonov nagyszerű filmesített regénye az OROSZ KÉRDÉS melyet a nagy bemutató sikere után visszahozott az URANIA!